

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

від 14 серпня 2012 року N 700

Про організацію взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказами Міністерства внутрішніх справ України
від 15 травня 2015 року N 568,
від 23 червня 2015 року N 748

Відповідно до Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженого Указом Президента України від 6 квітня 2011 року N 383/2011, з метою удосконалення взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень **наказую:**

1. Затвердити Інструкцію з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень, що додається.

2. Визнати такими, що втратили чинність, накази МВС:

від 07.09.2005 N 777 "Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового слідства з оперативними підрозділами органів внутрішніх справ України на стадіях документування злочинних дій, реалізації оперативних матеріалів, розслідування кримінальної справи та її розгляді в суді";

від 08.09.2005 N 760 "Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового слідства з оперативними підрозділами органів внутрішніх справ України у виявленні, документуванні та розслідуванні злочинів у сфері економіки";

від 03.12.2007 N 460 "Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів і підрозділів внутрішніх справ України при документуванні та розслідуванні дорожньо-транспортних пригод" (зі змінами);

від 27.03.2009 N 137 "Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів і підрозділів внутрішніх справ при документуванні, виявленні та розслідуванні злочинів, учинених проти життя та здоров'я особи".

3. Цей наказ набирає чинності з дня набрання чинності Кримінальним процесуальним кодексом України.

4. Контроль за виконанням наказу покласти на першого заступника Міністра генерал-лейтенанта міліції Черних С. П.

5. Наказ надіслати за належністю.

Міністр
генерал внутрішньої служби України

В. Ю. Захарченко

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ МВС України
14.08.2012 N 700

Інструкція
з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень

1. Загальні положення

1.1. Основним завданням взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ України є попередження, виявлення і розслідування кримінальних правопорушень, притягнення до встановленої законодавством відповідальності осіб, що їх учинили, відшкодування завданої кримінальними правопорушеннями шкоди, відновлення порушених прав та інтересів громадян і юридичних осіб.

1.2. Правову основу взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ становлять Конституція України, Кримінальний та Кримінальний процесуальний кодекси (далі - КК та КПК) України, закони України, акти Президента України, Кабінету Міністрів України, рішення Конституційного Суду України, міжнародні договори, згода на обов'язковість яких дана Верховною Радою України, і нормативно-правові акти Міністерства внутрішніх справ України з питань організації взаємодії між органами та підрозділами внутрішніх справ при попередженні, виявленні й розслідуванні кримінальних правопорушень.

1.3. Основними принципами взаємодії є:

1.3.1. Відповідальність слідчого за швидке, повне та неупереджене розслідування кримінальних правопорушень, його самостійність у процесуальній діяльності, втручання в яку осіб, що не мають на те законних повноважень, забороняється.

1.3.2. Активне використання методик, наукових і технічних досягнень у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень.

1.3.3. Оптимальне використання наявних можливостей слідчих і оперативних підрозділів у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень.

<http://yurist-online.org/>

1.3.4. Дотримання загальних засад кримінального провадження.

1.3.5. Забезпечення нерозголошення даних досудового розслідування.

1.3.6. Здійснення співробітниками оперативних підрозділів своїх повноважень за зональним або лінійним принципом, а дільничними інспекторами міліції - за зональним принципом.

Зональний принцип - закріплення за конкретним співробітником структурного підрозділу частини території обслуговування (адміністративної зони, адміністративної дільниці), на якій він здійснює профілактику, виявлення та документування кримінальних правопорушень.

Лінійний принцип - закріплення за конкретним співробітником структурного підрозділу окремого напрямку оперативно-службової діяльності.

(пункт 1.3 доповнено підпунктом 1.3.6 згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

1.4. Відповідальність за належну організацію взаємодії слідчих підрозділів з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ при попередженні, виявленні й розслідуванні кримінальних правопорушень покладається на начальників територіальних органів внутрішніх справ та органів досудового розслідування.

1.5. Швидке та повне розслідування і розкриття кримінальних правопорушень досягається шляхом поєднання зусиль усіх органів та підрозділів органів внутрішніх справ, забезпечення належного рівня їх взаємодії, відповідно до вимог законодавства щодо отримання, збирання, накопичення та використання інформації про осіб, причетних до вчинення кримінальних правопорушень, а також події і факти, які можуть сприяти їх розслідуванню і розкриттю, що є невід'ємним завданням для всіх без винятку працівників органів внутрішніх справ.

Безпосередню організацію роботи зі збору інформації про осіб, причетних до вчинення кримінальних правопорушень, а також події та факти, які можуть сприяти їх розслідуванню і розкриттю, та контроль за перевіркою зазначеної інформації здійснює керівник органу внутрішніх справ.

(розділ 1 доповнено пунктом 1.5 згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

1.6. Комплексне використання сил і засобів усіх підрозділів органів внутрішніх справ під час розслідування та розкриття кримінальних правопорушень організовують начальники головних управлінь, управлінь МВС України (далі - ГУМВС, УМВС), міських, районних, міськрайонних, лінійних органів внутрішніх справ (далі - міськрайлінооргани) на засадах централізації управління ними, координації вжитих заходів і забезпечення належної взаємодії.

(розділ 1 доповнено пунктом 1.6 згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

1.7. Збір працівниками органів внутрішніх справ інформації про осіб, причетних до вчинення кримінальних правопорушень, а також події і факти, які можуть сприяти їх розкриттю та досудовому розслідуванню, здійснюється як у процесі виконання своїх основних службових обов'язків, так і під час неформального спілкування з громадянами в службовий та неслужбовий час. Отриману інформацію працівники органів внутрішніх справ зобов'язані письмово доповісти безпосереднім керівникам для її подальшої доповіді начальникові міськрайліноorganу, ГУМВС,

УМВС та передавання начальникам органу досудового розслідування і кримінальної міліції для використання під час розкриття та досудового розслідування кримінальних правопорушень.

(розділ 1 доповнено пунктом 1.7 згідно з наказом
Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

1.8. Начальники органу досудового розслідування та кримінальної міліції забезпечують збирання, накопичення, систематизацію отриманої інформації та здійснюють її перевірку з метою встановлення осіб, причетних до вчинення кримінальних правопорушень, а також подій і фактів, які можуть сприяти їх розкриттю та досудовому розслідуванню.

(розділ 1 доповнено пунктом 1.8 згідно з наказом
Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

1.9. Головними службами, які виконують основні обов'язки з розкриття та досудового розслідування органами внутрішніх справ кримінальних правопорушень та відповідають за кінцевий результат цієї роботи, є органи досудового розслідування та підрозділи кримінальної міліції.

Інші підрозділи органів внутрішніх справ у межах своєї компетенції забезпечують здійснення заходів, спрямованих на отримання інформації про осіб, причетних до вчинення кримінальних правопорушень, а також події і факти, які можуть сприяти їх розкриттю та досудовому розслідуванню.

Отриману інформацію про осіб, причетних до вчинення кримінальних правопорушень, а також події і факти, які можуть сприяти їх розкриттю та досудовому розслідуванню, працівники органів внутрішніх справ доповідають безпосередньому керівникові, який після ознайомлення з нею складає ініціативний рапорт із зазначенням змісту такої інформації та подає його начальникові органу внутрішніх справ для розгляду та надання доручення начальникам органу досудового розслідування і кримінальної міліції про використання цієї інформації під час розкриття та досудового розслідування кримінального правопорушення.

Ініціативні рапорти реєструються в журналах вихідної кореспонденції канцелярії (секретаріаті) підрозділу, працівник якого отримав інформацію, та у журналах вхідної кореспонденції канцелярії (секретаріаті) органу досудового розслідування та підрозділу кримінальної міліції, якому начальником органу внутрішніх справ доручено її перевірку під час розкриття та досудового розслідування кримінальних правопорушень.

У разі заведення оперативним підрозділом органу внутрішніх справ контрольної-наглядової справи за фактом учинення особливо тяжкого та тяжкого злочину копія такого ініціативного рапорту обов'язково долучається до матеріалів цієї справи.

Облік участі служб і підрозділів органів внутрішніх справ у встановленні осіб, причетних до вчинення кримінального правопорушення, та результати використання інформації, викладеної в ініціативних рапортах під час досудового розслідування і розкриття кримінальних правопорушень, здійснюється підрозділами інформаційно-аналітичного забезпечення шляхом формування відповідного звіту.

(розділ 1 доповнено пунктом 1.9 згідно з наказом
Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

2. Організація взаємодії при надходженні до органу внутрішніх справ заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та реагуванні на них

<http://yurist-online.org/>

2.1. При надходженні до органу внутрішніх справ заяви або повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення оперативний черговий територіального органу внутрішніх справ (далі - оперативний черговий) зобов'язаний негайно надати її начальнику слідчого підрозділу, який визначає слідчого, що здійснюватиме досудове розслідування, а також поінформувати начальника територіального органу внутрішніх справ.

2.2. Слідчий невідкладно, але не пізніше 24 годин зобов'язаний внести відомості про кримінальне правопорушення за заявою або повідомленням до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі - ЄРДР).

2.3. Начальник територіального органу внутрішніх справ організовує своєчасне направлення на місце події слідчо-оперативної групи (далі - СОГ) у повному складі та в залежності від обставин та характеру вчиненого діяння інших працівників органу внутрішніх справ, а також забезпечує прибуття відповідного співробітника оперативного підрозділу, дільничного інспектора міліції залежно від зони обслуговування та лінії роботи.

(пункт 2.3 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

2.3¹. Після надходження до органу внутрішніх справ інформації про вчинення кримінального правопорушення та внесення інформації до ЄРДР під керівництвом начальника територіального органу здійснюється комплекс першочергових заходів та невідкладних слідчих дій, спрямованих на встановлення особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, та з'ясування всіх обставин події.

Першочергові заходи та невідкладні слідчі дії передбачають:

проведення огляду місця події з метою отримання первинної інформації про кримінальне правопорушення і осіб, які до нього причетні, та визначення напрямків пошуку правопорушників;

переслідування і затримання правопорушників за наявними слідами або напрямками, указаними потерпілими і очевидцями, організація загороджувальних заходів, у тому числі в місцях можливого перебування або появи правопорушників;

проведення оперативних заходів у місцях скупчення осіб, схильних до вчинення правопорушень і збуту викраденого майна;

виявлення свідків та очевидців події, опитування з цією метою громадян, які мешкають або працюють поблизу місця вчиненого діяння, а також осіб, які могли перебувати на шляхах можливого переміщення правопорушника до місця події та від нього;

проведення поквартирного чи подвірного обходу для збирання відомостей про подію та обстеження місцевості в районі вчинення кримінального правопорушення з метою виявлення загублених, викинутих правопорушником знарядь учиненого діяння, інших предметів і додаткових джерел інформації про подію і осіб, які вчинили кримінальне правопорушення;

орієнтування особового складу органів внутрішніх справ на території обслуговування, на якій учинено кримінальне правопорушення, та суміжних територіях, військових нарядів Національної гвардії, що залучаються до охорони громадського порядку, а за необхідності - представників громадськості про характер, час, місце і спосіб учинення кримінального правопорушення, кількість осіб, які його вчинили, їх зовнішність, прикмети викрадених речей і цінностей та про інші відомості, що мають значення для встановлення і розшуку правопорушників;

використання можливостей інформаційно-пошукових систем, а також засобів масової інформації;

перевірку осіб, які перебувають на обліках органів внутрішніх справ: раніше судимих, насамперед за кримінальні правопорушення, аналогічні вчиненому, або стосовно яких здійснюється досудове розслідування за вчинення інших кримінальних правопорушень, аналогічних вчиненому, і щодо яких не обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою; осіб, які перебувають під адміністративним наглядом або формально під нього підпадають; звільнених від кримінальної відповідальності або стосовно яких застосовано покарання, не пов'язані з позбавленням волі; осіб, які вживають наркотичні засоби, неповнолітніх, злісних порушників громадського порядку, а також інших осіб, про яких є інформація про причетність до вчинення схожих кримінальних правопорушень або про висловлювання намірів їх учинити.

Якщо в результаті проведених першочергових заходів і невідкладних слідчих дій не встановлено особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, начальник територіального органу внутрішніх справ організовує і забезпечує подальшу роботу з розкриття цього кримінального правопорушення.

(розділ 2 доповнено пунктом 2.3¹ згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

2.4. СОГ створюються при чергових частинах територіальних органів внутрішніх справ. Склад цих груп формується з працівників органів внутрішніх справ відповідно до графіка чергування, затвердженого начальником територіального органу внутрішніх справ та погодженого з начальником слідчого підрозділу.

До СОГ в обов'язковому порядку входять слідчий (старший СОГ), співробітник оперативного підрозділу та спеціаліст-криміналіст.

2.5. Завданням СОГ є виявлення, фіксація, кваліфіковане вилучення та пакування слідів кримінального правопорушення, речових доказів, встановлення свідків та потерпілих, з'ясування обставин кримінального правопорушення, що мають значення для всебічного, повного і неупередженого їх дослідження та встановлення осіб, причетних до його вчинення.

2.6. Після прибуття на місце події члени СОГ та інші задіяні працівники органу внутрішніх справ, а також відповідні співробітники оперативного підрозділу, дільничний інспектор міліції з'ясовують обставини вчинення кримінального правопорушення, встановлюють свідків, прикмети осіб, які вчинили кримінальне правопорушення та ймовірні шляхи їх відходу. У разі необхідності вживають заходів для переслідування транспортних засобів, якими заволоділи особи, що вчинили кримінальне правопорушення, або тих, що використовувалися при його вчиненні. Беруть участь у розшуку та затриманні осіб, які підозрюються у учиненні цих кримінальних правопорушень.

(пункт 2.6 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

2.7. Слідчий:

2.7.1. Керує діями членів СОГ та несе персональну відповідальність за якість проведення огляду місця події.

2.7.2. Разом з членами групи, залученими спеціалістами, запрошеними потерпілим, свідками та іншими учасниками кримінального провадження проводить огляд місця події, у ході якого в установленому КПК України порядку фіксує відомості щодо обставин учинення кримінального правопорушення, вилучає речі і документи, які мають значення для кримінального провадження, та речі, вилучені з обігу, у тому числі матеріальні об'єкти, придатні для з'ясування обставин, що підлягають доказуванню. Забезпечує їх належне зберігання для подальшого направлення для проведення експертного дослідження.

Має право заборонити будь-якій особі залишати місце огляду до його закінчення та вчинювати будь-які дії, що заважають проведенню огляду.

2.7.3. За наявності підстав інформує оперативного чергового про залучення додаткових сил і засобів для документування всіх обставин учиненого кримінального правопорушення.

2.7.4. При необхідності допитує про обставини вчиненого кримінального правопорушення заявника, потерпілого, свідків та інших учасників кримінального провадження. Надає письмові доручення співробітникам оперативних підрозділів та дільничним інспекторам міліції про проведення процесуальних дій у кримінальному провадженні. Здійснює інші повноваження, передбачені КПК України.

(підпункт 2.7.4 пункту 2.7 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

2.8. Співробітник оперативного підрозділу:

2.8.1. Здійснює поквартирний чи подвірний обхід з метою виявлення свідків учиненого кримінального правопорушення, збирання відомостей, що можуть бути використані як докази.

2.8.2. Установлює час, місце і обставини вчинення кримінального правопорушення; кількість причетних до його вчинення осіб, їх прикмети; наявність у них зброї, транспортних засобів, слідів на одязі чи тілі, які могли залишитися через опір потерпілих або при подоланні перешкод; індивідуальні ознаки викрадених речей; напрямок, в якому вони зникли, інші відомості, необхідні для встановлення осіб, які вчинили кримінальне правопорушення. Використовує наявні джерела оперативної інформації з метою розкриття кримінального правопорушення.

(підпункт 2.8.2 пункту 2.8 із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

2.8.3. негайно інформує слідчого про одержані дані щодо обставин вчинення кримінального правопорушення та причетних до нього осіб для їх подальшої фіксації шляхом проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій.

2.8.4. Виконує письмові доручення слідчого про проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. Під час їх виконання користується повноваженнями слідчого.

2.9. Спеціаліст-криміналіст:

2.9.1. Надає консультації слідчому з питань, що потребують відповідних спеціальних знань і навичок.

2.9.2. З використанням спеціальних знань та навичок, науково-технічних засобів і спеціального обладнання проводить вимірювання, фотографування, звуко- чи відеозапис, складає плани і схеми, виготовляє графічні зображення оглянутого місця чи окремих речей.

2.9.3. виявляє, фіксує, здійснює вилучення та пакування матеріальних об'єктів, які несуть на собі слідову інформацію вчиненого правопорушення.

2.9.4. Проводить експрес-аналіз за зовнішніми характеристиками вилучених об'єктів (без надання письмового висновку), звертає увагу слідчого на фактичні дані, що мають значення для розслідування обставин кримінального правопорушення.

2.9.5. Несе персональну відповідальність за якісну фіксацію всієї слідової інформації, повноту відображених даних у протоколі огляду та схемі (плані) до нього.

2.10. Дільничний інспектор міліції:

2.10.1. До прибуття СОГ забезпечує охорону місця події, збереження слідів учиненого кримінального правопорушення та в разі необхідності організовує надання невідкладної медичної допомоги потерпілим особам.

2.10.2. З'ясовує обставини вчиненого кримінального правопорушення, установлює свідків, очевидців події, прикмети правопорушників, збирає інші відомості, що можуть бути використані як докази.

2.10.3. негайно інформує слідчого про одержані дані щодо обставин учинення кримінального правопорушення та причетних до нього осіб для їх подальшої фіксації шляхом проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій.

(розділ 2 доповнено новим пунктом 2.10 згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

2.11. Кінолог:

2.11.1. Забезпечує застосування службово-розшукової собаки для розшуку та затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, виявлення втрачених нею речей, предметів чи залишених слідів.

2.11.2. Бере участь у блокуванні місця вчинення кримінального правопорушення, його огляді, виявленні, фіксації, вилученні і зберіганні предметів і слідів, які можуть бути використані для розшуку особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, із застосуванням службово-розшукової собаки.

2.11.3. При відсутності можливостей застосування службово-розшукової собаки або втрати нею сліду діє за вказівкою керівника СОГ.

(розділ 2 доповнено новим пунктом 2.11 згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748, у зв'язку з цим пункт 2.10 вважати пунктом 2.12)

2.12. У разі вчинення особливо тяжких злочинів, а також кримінальних правопорушень, які викликають значний суспільний резонанс, огляд місця події проводиться за участю начальників територіального органу внутрішніх справ та слідчого підрозділу.

3. Організація взаємодії при направленні оперативним підрозділом матеріалів за результатами оперативно-розшукової діяльності до слідчого підрозділу

3.1. При веденні оперативним підрозділом оперативно-розшукової справи (далі - ОРС) щодо осіб, стосовно яких є дані про участь у підготовці до вчинення злочину, підслідного слідчим органів внутрішніх справ, начальник оперативного підрозділу звертається до начальника слідчого підрозділу про закріплення за цією ОРС слідчого для забезпечення методичного супроводження її реалізації та надання практичної допомоги оперативному підрозділу.

3.2. Начальник оперативного підрозділу з дотриманням режиму таємності надає слідчому необхідні матеріали ОРС для вивчення та надання у разі потреби рекомендацій щодо фіксації додаткових

фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, які засвідчують наявність в їх діях ознак злочину.

3.3. У подальшому матеріали ОРС розглядаються під час оперативної наради за участю начальників оперативного, слідчого підрозділів та працівників, які брали участь у їх підготовці, для визначення повноти зібраних матеріалів та наявності підстав для реєстрації в ЄРДР.

Одночасно розробляється план заходів з реалізації матеріалів ОРС, який затверджується начальниками слідчого та оперативного підрозділів.

3.4. У разі встановлення під час проведення оперативно-розшукових заходів фактичних даних, що свідчать про ознаки злочину в діяннях окремих осіб та груп, але якщо їх припинення може негативно вплинути на результати кримінального провадження, начальник оперативного підрозділу інформує про це начальника слідчого підрозділу і лише після закінчення їх проведення матеріали ОРС виносяться на розгляд оперативної наради для розроблення спільних заходів з їх реалізації.

4. Створення СОГ для досудового розслідування кримінальних правопорушень

4.1. Для швидкого та повного розслідування тяжких, особливо тяжких злочинів, а також кримінальних правопорушень, які викликали значний суспільний резонанс, утворюються СОГ.

4.2. Утворення СОГ здійснюється за наказом начальника територіального органу внутрішніх справ, погодженого з начальником слідчого підрозділу. При цьому керівником СОГ є слідчий, який визначений начальником слідчого підрозділу здійснювати досудове розслідування кримінального правопорушення.

4.3. До складу СОГ включаються співробітники оперативних підрозділів, дільничні інспектори міліції, на території обслуговування яких (закріпленій за дільничним інспектором міліції адміністративній дільниці) учинено кримінальне правопорушення, або співробітники оперативних підрозділів, які документували злочинну діяльність. У разі потреби залучаються співробітники інших органів та підрозділів внутрішніх справ.

(пункт 4.3 у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

4.4. Забороняється здійснювати заміну оперативних працівників, що включені до складу слідчо-оперативної групи, без узгодження зі слідчим (керівником групи) або керівником органу досудового розслідування.

4.5. Контроль за роботою СОГ покладається на начальника слідчого підрозділу, який за погодженням з начальником територіального органу внутрішніх справ вправі організувати проведення оперативних нарад за участю слідчих та працівників інших органів і підрозділів внутрішніх справ з питань виявлення та розслідування кримінальних правопорушень, у тому числі стану виконання доручень слідчих та взаємодії служб.

4.6. Для організації розслідування тяжких та особливо тяжких злочинів, учинених у минулі роки, наказом начальника територіального органу внутрішніх справ, погодженого з начальником слідчого підрозділу, створюються спеціалізовані постійно діючі СОГ.

4.7. Для досудового розслідування кримінальних правопорушень, учинених на території декількох районів регіону, наказом начальника ГУМВС, УМВС, погодженим з начальником слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС, може створюватися СОГ ГУМВС, УМВС.

Контроль за її роботою покладається на слідче управління (відділ) ГУМВС, УМВС.

4.8. Для досудового розслідування кримінальних правопорушень, учинених на території декількох областей (регіонів), наказом МВС може створюватися міжрегіональна СОГ.

Контроль за її роботою покладається на Головне слідче управління МВС України або слідче управління (відділ) ГУМВС, УМВС, на території обслуговування якого вчинено найбільшу кількість кримінальних правопорушень.

5. Організація роботи СОГ під час досудового розслідування кримінальних правопорушень

5.1. Діяльність СОГ здійснюється на підставі спільного плану проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, який розробляється з урахуванням наданих обґрунтованих пропозицій співробітників оперативних підрозділів, уключених до складу СОГ. У зазначеному плані відображаються версії вчинення кримінального правопорушення, заходи, спрямовані на їх перевірку, у тому числі оперативного характеру, а також зазначаються конкретні виконавці та терміни виконання. Указаний план погоджується керівниками слідчого і оперативного підрозділу та затверджується начальником територіального органу внутрішніх справ. Якщо план проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій виконано повністю, а кримінальне правопорушення залишається нерозкритим, розроблюється план додаткових заходів. Виконання зазначених планів контролюється керівниками слідчого підрозділу та відповідних оперативних підрозділів за напрямками роботи.

(абзац перший пункту 5.1 у редакції наказу
Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

При цьому оперативне супроводження досудового розслідування забезпечується з моменту створення СОГ і до ухвалення судом вироку або постановлення ухвали, які набрали законної сили, а також у разі закриття кримінального провадження.

5.2. Співробітники оперативних підрозділів та дільничні інспектори міліції, включені до складу СОГ, щотижнево інформують слідчого - керівника СОГ про стан виконання наданих письмових доручень та запланованих заходів, а на його вимогу надають документи, що підтверджують обсяги проведеної ними роботи.

(абзац перший пункту 5.2 із змінами, внесеними згідно з наказом
Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

Співробітники оперативного підрозділу, включені до складу СОГ, самостійно надають слідчому обґрунтовані пропозиції щодо необхідності проведення конкретних негласних слідчих (розшукових) дій.

(пункт 5.2 доповнено абзацом другим згідно з наказом
Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

5.3. Результати роботи СОГ з виявлення осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, щомісяця розглядаються на оперативних нарадах при начальникові слідчого підрозділу в присутності начальника територіального органу внутрішніх справ та керівників його структурних підрозділів, а стан досудового розслідування кримінальних проваджень, які викликали значний суспільний резонанс, - щотижнево.

6. Виконання співробітниками оперативного підрозділу письмових доручень про проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій під час досудового розслідування

6.1. Під час досудового розслідування кримінальних правопорушень слідчий надає відповідним оперативним підрозділам внутрішніх справ, а в разі створення СОГ - конкретним співробітникам оперативного підрозділу, включеним до її складу, письмові доручення про проведення слідчих (розшукових) дій і негласних слідчих (розшукових) дій (далі - доручення).

6.2. Не допускається надання слідчим неконкретизованих доручень оперативному підрозділу (співробітнику оперативного підрозділу - члену СОГ) та без встановленого строку їх виконання.

6.3. Співробітники оперативних підрозділів не мають права здійснювати процесуальні дії в кримінальному провадженні за власною ініціативою або звертатися з клопотанням до слідчого судді чи прокурора.

Доручення слідчого щодо проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій є обов'язковими для виконання оперативним підрозділом.

6.4. Доручення, які даються оперативному підрозділу, повинні бути зареєстрованими в канцелярії територіального органу внутрішніх справ та передаватися в порядку, передбаченому Інструкцією про організацію діловодства в системі МВС України.

6.5. У дорученнях зазначається найменування кримінального провадження та його реєстраційний номер; короткий виклад фактичних обставин кримінального правопорушення; перелік слідчих (розшукових) дій чи негласних слідчих (розшукових) дій, які потрібно виконати; інші відомості, які необхідні для виконання цих дій.

6.6. Термін виконання доручень слідчих не повинен перевищувати встановленого у них строку. У разі неможливості своєчасного виконання доручення продовження строку його виконання письмово погоджується начальником оперативного підрозділу з начальником слідчого підрозділу.

6.7. Матеріали про виконання доручень слідчих направляються до слідчого підрозділу разом із супровідним листом за підписом начальника територіального органу внутрішніх справ, який реєструється в канцелярії органу внутрішніх справ.

6.8. Контроль за виконанням співробітниками оперативних підрозділів доручень слідчих покладається на начальника територіального органу внутрішніх справ, який зобов'язаний:

6.8.1. Визначати конкретних осіб з числа співробітників оперативних підрозділів, на яких покласти обов'язки з виконання доручень слідчих (за виключенням доручень, які надаються співробітникам оперативного підрозділу, включеним до складу СОГ).

6.8.2. Визначати шляхом видання наказу конкретних осіб з числа співробітників оперативних підрозділів, на яких покласти обов'язки щодо ведення обліку доручень слідчих для їх своєчасного виконання.

6.8.3. Щотижня під час оперативних нарад керівництва територіального органу внутрішніх справ інформувати про стан виконання доручень слідчих.

6.9. Начальник слідчого підрозділу особисто розглядає матеріали виконаного доручення слідчого, які надійшли від оперативного підрозділу. У разі його формального виконання повертає матеріали

відповідно до вимог діловодства начальника територіального органу внутрішніх справ для усунення недоліків та вжиття до винних заходів дисциплінарного впливу в установленому порядку.

7. Забезпечення взаємодії при досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень

7.1. За наявності достовірної інформації про наміри підозрюваного, відносно якого застосовано запобіжний захід, не пов'язаний із триманням під вартою, переховуватися від органів досудового розслідування; незаконно впливати на потерпілого, свідка, іншого підозрюваного, експерта, спеціаліста у цьому ж кримінальному провадженні; вчинити інше кримінальне правопорушення чи продовжити кримінальне правопорушення, в якому підозрюється, співробітник оперативного підрозділу складає мотивований рапорт, який доповідає начальнику слідчого підрозділу для прийняття рішення про зміну запобіжного заходу на більш суворий у порядку, встановленому КПК України.

7.2. У разі виявлення співробітником оперативного підрозділу при виконанні доручення слідчого обставин, що свідчать про необхідність проведення обшуків у житлі чи іншому володінні особи з метою виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукування знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте в результаті його вчинення, а також встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб, ним складається мотивований рапорт, який доповідається начальнику оперативного підрозділу для прийняття рішення про проведення обшуку в порядку, встановленому КПК України.

До рапорту приєднуються матеріали, що містять інформацію про житло чи інше володіння особи або частину житла чи іншого володіння особи, де планується проведення обшуку; особу, якій належить житло чи інше володіння, та особу, у фактичному володінні якої воно знаходиться, а також інформацію про речі, документи або осіб, яких планується відшукати.

7.3. Слідчий, урахувавши наявну інформацію про можливе знаходження в місці проведення обшуку осіб, які причетні до вчинення кримінального правопорушення; особливо небезпечних та вилучених з обігу предметів і речовин, а також обставини, що можуть перешкодити або ускладнити проведення обшуку, на підставі доручення вправі залучити співробітників оперативних підрозділів, інших органів та підрозділів внутрішніх справ для участі в проведенні цієї слідчої дії.

Направлення спеціальних підрозділів міліції для забезпечення проведення обшуку допускається лише з дозволу прокурора у кримінальному провадженні щодо тяжкого та особливо тяжкого злочину та наявності достатніх підстав вважати, що проведенню слідчої дії буде чинитися фізичний опір чи іншим чином унеможливлено досягнення її мети. Без дозволу прокурора залучення спеціальних підрозділів до обшуку здійснюється лише в невідкладних випадках, коли затримка в проведенні слідчої дії може призвести до неможливості досягнення її мети.

7.4. У кримінальних провадженнях щодо тяжких та особливо тяжких злочинів участь слідчого в проведенні обшуку є обов'язковою.

7.5. Начальник територіального органу внутрішніх справ на першочерговому етапі кримінального провадження зобов'язаний:

7.5.1. У кримінальних провадженнях про кримінальні правопорушення, у яких не встановлено осіб, що їх учинили, невідкладно організувати складення узгодженого плану слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, спрямованих на встановлення осіб, що вчинили кримінальні правопорушення. Виконання зазначеного плану контролюється керівниками слідчого підрозділу та відповідних оперативних підрозділів за напрямками роботи.

7.5.2. Щомісяця проводити аналіз наявної оперативної та іншої інформації в кримінальних провадженнях щодо нерозкритих кримінальних правопорушень.

7.5.3. Щомісяця за окремим графіком спільно з начальником слідчого підрозділу заслуховувати членів СОГ, керівників оперативних підрозділів, а за необхідності - інших працівників органу внутрішніх справ про результати роботи з розкриття і розслідування конкретних кримінальних правопорушень, виконання плану слідчих (розшукових) дій і негласних слідчих (розшукових) дій, надавати практичну допомогу в їх проведенні.

7.5.4. Забезпечити належні умови зберігання вилучених з місць подій слідів, речових доказів з метою проведення з ними необхідних експертних досліджень, виконання щодо цих речових доказів рішень судів.

(розділ 7 доповнено пунктом 7.5 згідно з наказом
Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

7.6. Стан досудового розслідування тяжких та особливо тяжких злочинів, а також факти допущення недоліків у роботі окремих СОГ не рідше одного разу на місяць розглядаються начальником територіального органу на оперативних нарадах. Особлива увага при цьому повинна приділятися стану взаємодії між слідчими та працівниками оперативних та інших підрозділів, уключеними до складу СОГ. У разі необхідності оперативно вживається заходів щодо поновлення або посилення їх складу.

(розділ 7 доповнено пунктом 7.6 згідно з наказом
Міністерства внутрішніх справ України від 23.06.2015 р. N 748)

8. Забезпечення взаємодії при зупиненні досудового розслідування

8.1. У разі якщо підозрюваний переховується від органів слідства з метою ухилення від кримінальної відповідальності і його місцезнаходження не відоме, слідчий виносить постанову про зупинення досудового розслідування, яка погоджується прокурором. Якщо досудове розслідування не зупиняється, слідчим виноситься окрема постанова про оголошення розшуку підозрюваного.

У день прийняття такого процесуального рішення слідчий доповідає матеріали про розшук підозрюваного начальнику слідчого підрозділу для погодження та подальшого направлення начальнику територіального органу внутрішніх справ для організації розшуку підозрюваного.

Зазначені матеріали в обов'язковому порядку повинні містити витяг із ЄРДР; копії письмового повідомлення про підозру; постанови про оголошення розшуку підозрюваного або постанови про зупинення досудового розслідування; ухвали слідчого судді про дозвіл на затримання з метою приводу.

8.2. У кримінальних провадженнях про тяжкі та особливо тяжкі злочини, в яких підозрюваного оголошено в розшук, слідчим в обов'язковому порядку вносяться за погодженням з прокурором клопотання до слідчого судді про дозвіл на затримання підозрюваного з метою приводу та застосування відносно нього запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

8.3. Організація розшукової роботи покладається на керівників оперативних підрозділів.

8.4. Після зупинення досудового розслідування в разі переховування підозрюваного від органів слідства з метою ухилення від кримінальної відповідальності оперативний підрозділ щомісяця письмово інформує слідчого про заходи, ужиті для встановлення його місцезнаходження.

У разі необхідності начальнику слідчого підрозділу, а також слідчому надається можливість ознайомлення з матеріалами ОРС (з додержанням режиму таємності).

8.5. Начальник оперативного підрозділу:

8.5.1. Погоджує зняття особи з розшуку з начальником слідчого підрозділу шляхом візування ним відповідної облікової картки.

8.5.2. Забезпечує закриття ОРС лише за наявності копії постанови слідчого про відновлення досудового розслідування у зв'язку з установленням місцезнаходження підозрюваного.

У випадках, коли особа підлягає видачі іншою державою - після завершення проведення процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва.

8.5.3. Погоджує з начальником слідчого підрозділу оголошення підозрюваного в міждержавний або міжнародний розшук.

8.6. Начальник територіального органу внутрішніх справ:

8.6.1. Координує оперативно-розшукову діяльність підпорядкованих органів та підрозділів внутрішніх справ під час розшуку підозрюваних.

8.6.2. Щокварталу проводить оперативні наради з питань організації цієї роботи.

8.7. Начальник територіального органу внутрішніх справ спільно з начальником слідчого підрозділу:

8.7.1. Щомісяця із залученням представників підрозділів інформаційно-аналітичного забезпечення проводять взаємозвірення між кількістю підозрюваних, оголошених у розшук, та заведеними ОРС. За результатами складається акт, який підписується керівниками оперативних підрозділів та інформаційно-аналітичного забезпечення і затверджується начальниками територіального органу внутрішніх справ та слідчого підрозділу.

8.7.2. У разі виявлення розбіжностей між кількістю підозрюваних, оголошених у розшук, та заведеними ОРС уживають заходів до їх усунення та реагування до винних у цьому службових осіб.

8.8. При зупиненні досудового розслідування у зв'язку із захворюванням підозрюваного на тяжку хворобу, яка перешкоджає його участі в кримінальному провадженні, медичний висновок про підтвердження діагнозу захворювання та неможливість участі підозрюваного в кримінальному провадженні поновлюється слідчим не рідше одного разу на місяць.

9. Особливості організації взаємодії при розслідуванні кримінальних правопорушень, учинених проти життя, здоров'я, статевої свободи та статевої недоторканості особи

9.1. До складу СОГ, яка виїздить на місце вчинення кримінального правопорушення проти життя, здоров'я, статевої свободи та статевої недоторканості особи (далі - кримінальні правопорушення проти особи), крім осіб, зазначених у підпункті 2.4 цієї Інструкції, в обов'язковому порядку включається слідчий територіального органу внутрішніх справ, який спеціалізується на розслідуванні кримінальних правопорушень зазначеної категорії (є старшим СОГ), а також при необхідності кінолог зі службово-розшуковою собакою, психолог.

Крім того, за наявності на місці події трупа (частин трупа) людини до проведення огляду обов'язково залучається судово-медичний експерт, а також експерти НДЕКЦ відповідної спеціалізації (криміналісти, біологи, балісти).

9.2. Начальником слідчого підрозділу щомісяця складається графік цілодобового чергування слідчих, які спеціалізуються на розслідуванні кримінальних правопорушень проти особи.

9.3. В апаратах ГУМВС, УМВС, міських управліннях з районним поділом для оперативного виїзду на місця вчинення вбивств з обтяжуючими обставинами чи кримінальних правопорушень проти особи, що викликали суспільний резонанс, відносно або за участю представників центральних органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, засобів масової інформації, депутатів усіх рівнів, суддів та працівників правоохоронних органів створюються постійно діючі СОГ, які очолюють слідчі спеціалізованих підрозділів розслідування кримінальних правопорушень проти особи, слідчого управління ГУМВС, УМВС.

У тих ГУМВС, УМВС, міських управліннях, де у складі слідчих управлінь (відділів) відсутні спеціалізовані підрозділи з розслідування кримінальних правопорушень, скоєних проти особи, до складу СОГ залучається слідчий, який спеціалізується на розслідуванні таких кримінальних правопорушень.

До виїздів на місце події в разі вчинення інших кримінальних правопорушень члени вказаних СОГ, як правило, не залучаються. До складу цих груп обов'язково включаються працівники управлінь (відділів) карного розшуку, спеціалісти-криміналісти.

9.4. Начальник слідчого підрозділу:

9.4.1. У разі виявлення трупа людини, причини смерті якої на момент огляду місця події не встановлено, а також не здобуто достатніх даних, що свідчать про ненасильницький характер смерті, одразу після завершення цієї слідчої дії забезпечує внесення до ЄРДР відомостей про вказане кримінальне правопорушення і його попередню кваліфікацію як умисного вбивства та вживає всіх передбачених КПК України заходів для всебічного, повного і неупередженого дослідження обставин кримінального провадження.

9.4.2. Протягом 24 годин після подання заяви, повідомлення за фактом безвісного зникнення дитини, якщо за цей час не буде встановлено місця її знаходження, а також у разі безвісного зникнення дорослої особи за обставин, що свідчать про можливість учинення стосовно неї кримінального правопорушення, забезпечує обов'язкове внесення до ЄРДР відомостей про вказане кримінальне правопорушення і його попередню кваліфікацію як умисного вбивства та вживає всіх передбачених КПК України заходів для всебічного, повного і неупередженого дослідження обставин кримінального провадження.

9.5. Начальник слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС:

9.5.1. Особисто виїжджає на місце події за кожним фактом умисного вбивства або тяжкого тілесного ушкодження зі смертельними наслідками, скоєних в умовах неочевидності, або з обтяжуючими обставинами, чи інших кримінальних правопорушень проти особи, які можуть викликати суспільний резонанс (у разі неможливості виїзду начальника слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС на місце події виїздить його заступник).

Для огляду місця події за такими фактами обов'язково залучає слідчих-криміналістів слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС, криміналістичні лабораторії.

9.5.2. Заслуховує звіти членів СОГ, перевіряє якість складання протоколу огляду місця події та повноту фіксації обставин учинення кримінального правопорушення.

У разі встановлення неповноти цієї слідчої дії негайно організовує проведення повторного або додаткового огляду за своєю участю.

9.5.3. Організовує взаємодію слідчих та експертних підрозділів при вилученні, зберіганні та своєчасному і кваліфікованому призначенні експертних досліджень по вилучених у ході досудового розслідування слідах біологічного походження. Разом з начальником науково-дослідного експертно-криміналістичного центру (далі - НДЕКЦ) при ГУМВС, УМВС несе відповідальність за стан цієї роботи.

9.6. Начальник НДЕКЦ при ГУМВС, УМВС:

9.6.1. Особисто виїжджає на місце вчинення вмісних убивств в умовах неочевидності, вбивств з обтяжуючими обставинами чи кримінальних правопорушень проти особи, що викликали суспільний резонанс; стосовно або за участю представників центральних органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, засобів масової інформації, депутатів усіх рівнів, суддів та працівників правоохоронних органів.

Очолує роботу криміналістичної лабораторії та проведення експрес-аналізу вилучених під час огляду місця події матеріальних об'єктів.

9.6.2. Аналізує вилучену на місці події слідову інформацію та надає старшому СОГ кваліфіковану консультацію щодо експертних можливостей дослідження кожного об'єкта, черговості їх проведення та переліку питань, які можливо вирішити експертним шляхом.

9.6.3. При надходженні доручень слідчих про призначення експертиз у кримінальних провадженнях про вбивства та звалтування з обтяжуючими обставинами особисто вивчає матеріали, які надходять зі слідчих підрозділів, та перелік поставлених на вирішення експертизи питань. При виявленні недоліків негайно доводить це до відома начальників слідчих підрозділів для їх термінового усунення.

9.6.4. Несе особисту відповідальність за організацію експертного забезпечення слідчої роботи, виявлення, вилучення та фіксації слідової інформації, якість і своєчасність проведення експертних досліджень.

10. Особливості організації взаємодії при розслідуванні дорожньо-транспортних пригод

10.1. До складу СОГ, яка виїжджає на дорожньо-транспортні пригоди (далі - ДТП) зі смертельними наслідками, в обов'язковому порядку включається слідчий підрозділ з розслідування ДТП слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС, слідчий територіального органу внутрішніх справ, який спеціалізується на розслідуванні таких кримінальних правопорушень, спеціаліст з автотехнічних досліджень (за необхідності - спеціалісти інших галузей знань) НДЕКЦ при ГУМВС, УМВС та працівники Державної автомобільної інспекції (далі - ДАІ).

У тих УМВС, де у складі слідчих управлінь відсутні слідчі відділи (відділення) з розслідування ДТП, до складу слідчо-оперативних груп залучається слідчий, закріплений за розслідуванням таких кримінальних правопорушень, який безпосередньо проводить огляд місця події та складає схему до нього.

10.2. При надходженні повідомлення про ДТП оперативний черговий органу внутрішніх справ забезпечує своєчасне інформування та виклик на місце ДТП відповідальних посадових осіб дорожніх або комунальних організацій, на території обслуговування яких сталася пригода.

10.3. Слідчий:

10.3.1. Доручає спеціалістові НДЕКЦ проведення орієнтувального і оглядового фотографування та відеозапису місця пригоди, а також із залученням працівника ДАІ складає схему (план) розташування об'єктів на місці події.

10.3.2. За участю працівників ДАІ та посадових осіб дорожніх і комунальних організацій визначає на місці пригоди стан дорожнього покриття, погодні умови, видимість елементів дороги та конкретної перешкоди, наявність дорожніх умов, які могли стати супутньою або безпосередньою причиною скоєння ДТП.

Результати виявлення незадовільних дорожніх, погодних або інших умов, що могли стати супутньою або безпосередньою причиною скоєння ДТП, фіксуються в протоколі огляду місця події, а також оформлюються спільним з представником власника дороги актом у разі виявлення недоліків в утриманні вулиць, доріг, залізничних переїздів або інших дорожніх споруд, що пов'язані з причинами ДТП.

10.3.3. Організовує проведення огляду транспортних засобів на місці пригоди за участю понятих, працівника ДАІ та спеціаліста НДЕКЦ. За його результатами складає відповідний протокол, в якому серед інших обставин зазначає технічний стан транспортних засобів, що оглядалися.

10.3.4. Приймає рішення про тимчасове вилучення транспортних засобів та надає вказівку працівнику ДАІ про їх доставлення і поміщення для тимчасового зберігання на спеціальні майданчики чи стоянки.

За відсутності заяви про добровільне надання речового доказу не пізніше наступного робочого дня за погодженням з прокурором звертається з клопотанням до слідчого судді про тимчасовий доступ або арешт тимчасово вилученого транспортного засобу відповідно до КПК.

(абзац другий підпункту 10.3.4 у редакції наказу
Міністерства внутрішніх справ України від 15.05.2015 р. N 568)

10.4. Працівники ДАІ за вказівкою слідчого забезпечують транспортування потерпілих та загиблих унаслідок ДТП осіб до медичних закладів.

10.5. При внесенні до ЄРДР відомостей про кримінальні правопорушення, пов'язані з порушенням Правил дорожнього руху, в обов'язковому порядку вказуються відомості про всіх учасників ДТП.

10.6. Кримінальні провадження про ДТП зі смертельними наслідками, а також ДТП, що набули суспільного резонансу і знаходяться на контролі МВС та Генеральної прокуратури України, розслідуються спеціалізованими слідчими підрозділами з розслідування ДТП слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС.

11. Особливості організації взаємодії при розслідуванні кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів (далі - наркотичних засобів)

11.1. Виключно при отриманні достовірної інформації оперативними підрозділами під час проведення оперативно-розшукових заходів з документування злочинної діяльності особи чи осіб

<http://yurist-online.org/>

про вчинення тяжкого чи особливо тяжкого злочину, пов'язаного з незаконним збутом наркотичних засобів, їх керівники звертаються до керівництва підрозділів досудового розслідування зі службовим листом про обставини злочинної діяльності.

У службовому листі, який підписує керівник оперативного підрозділу, зазначається час, місце, спосіб та інші обставини вчинення кримінального правопорушення, а також відомості щодо використання доходів, одержаних злочинним шляхом, та про майно осіб, причетних до злочинної діяльності.

11.2. При направленні до підрозділів досудового розслідування матеріалів за результатами проведення оперативно-розшукових заходів посадовими особами орану внутрішніх справ одночасно надається інформація про проведені оперативними підрозділами заходи з розшуку майна і коштів, на які може бути накладено арешт, та їх місцезнаходження.

11.3. Слідчий:

11.3.1. Під час проведення огляду місця події, обшуку при досудовому розслідуванні кримінального правопорушення, пов'язаного з незаконним обігом наркотичних засобів, самостійно чи за його дорученням спеціаліст в обов'язковому порядку застосовує відеофіксацію цих слідчих дій відповідно до КПК та складає плани-схеми, а також вилучає необхідні речі, предмети та документи.

11.3.2. За дорученням керівництва бере участь в реалізації матеріалів оперативно-розшукових справ.

11.3.3. У внесеному до ЄРДР кримінальному провадженні у сфері незаконного обігу наркотичних засобів упродовж доби після вилучення наркотичних засобів психотропних речовин їх аналогів або прекурсорів виносить постанову про призначення відповідної експертизи та направляє її з відповідними додатками для виконання до державної спеціалізованої установи, що здійснює судово-експертну діяльність, та забезпечує направлення до експертної установи матеріалів, необхідних для проведення судової експертизи, з метою встановлення належності вилучених речовин до наркотичних засобів.

11.3.4. Після отримання експертного висновку речові докази впродовж трьох діб згідно з Порядком зберігання наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, вилучених з незаконного обігу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 07 травня 2008 року N 422, направляє на зберігання.

11.3.5. У разі отримання під час виконання слідчих або інших дій інформації про осіб, які зловживають наркотичними засобами, повідомляє про це начальника міськрайліноргану внутрішніх справ для вжиття відповідних заходів.

11.3.6. З метою забезпечення можливої конфіскації майна як додаткового покарання, негайно після реєстрації кримінального провадження в порядку, передбаченому кримінальним процесуальним законодавством, уживає заходів щодо розшуку, зберігання майна, цінностей та коштів винних осіб з подальшим вилученням або накладенням арешту.

11.3.7. У кожному провадженні про незаконний збут наркотичних засобів проводить всі можливі та необхідні слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії, спрямовані на повне, всебічне та неупереджене документування злочинної діяльності, виявлення використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а не лише факту збуту наркотичних засобів. Виключно за результатами отримання доказів, які свідчать про причетність особи до вчинення незаконного обігу наркотичних засобів, ініціює питання про проведення контролю за вчиненням злочину у формі оперативної закупки.

11.3.8. У випадку повідомлення особи про підозру в учиненні кримінального правопорушення, передбаченого статтею 307 КК України, вживати вичерпних заходів для встановлення ризиків, передбачених статтею 177 КПК України.

11.4. Керівник органу досудового розслідування:

11.4.1. Спільно з керівниками інших підрозділів органу внутрішніх справ організовує якісне документування кримінальних правопорушень у сфері незаконного обігу наркотичних засобів та забезпечує участь слідчого в їх документуванні.

11.4.2. Особисто оцінює наявність правопорушень при вивченні матеріалів за заявами та повідомленнями щодо кримінальних правопорушень, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, оцінює їх якість та повноту, організовує своєчасне внесення слідчими відомостей про ці правопорушення до ЄРДР.

11.4.3. З метою забезпечення всебічного, повного і неупередженого розслідування кримінальних правопорушень у сфері незаконного обігу наркотичних засобів ініціює перед керівником органу внутрішніх справ питання щодо створення слідчо-оперативної групи, до складу якої включаються досвідчені працівники органу досудового розслідування та оперативних підрозділів (у разі вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів - одночасно із внесенням інформації до ЄРДР, а у справах про злочини невеликої та середньої тяжкості - за необхідності), погоджує створення слідчо-оперативної групи.

11.4.4. Щомісяця розглядає на оперативних нарадах за участю начальника територіального органу внутрішніх справ та керівників його структурних підрозділів результати роботи слідчо-оперативної групи з виявлення осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, а стан досудового розслідування кримінальних проваджень, які викликали значний суспільний резонанс - щотижня.

11.4.5. При вивченні матеріалів за заявами або повідомленнями про злочини, за вчинення яких передбачено додаткове покарання у вигляді конфіскації майна, перевіряє наявність довідок про вжиті заходи, спрямовані на встановлення майна особи, яка вчинила злочин, та коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів.

11.4.6. Забезпечує своєчасне і повне виконання ухвал суду про проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій з метою встановлення обставин або перевірки обставин, які мають істотне значення для кримінального провадження, у зазначений в ухвалі суду строк.

11.4.7. Після внесення відповідних відомостей до ЄРДР забезпечує своєчасне направлення до експертної установи матеріалів, необхідних для проведення судової експертизи, з метою встановлення належності вилучених речовин до наркотичних засобів.

11.4.8. За необхідності порушує клопотання перед керівником експертного підрозділу про вжиття заходів щодо невідкладного проведення судової експертизи та отримання відповідного висновку.

11.4.9. З дотриманням вимог таємності вивчає надані матеріали, службовий лист та запропонований оперативним підрозділом план заходів з їх реалізації. У разі необхідності вносить доповнення до нього та визначає слідчого, який у разі виявлення ознак злочину вносить відповідні відомості до ЄРДР та розпочинає досудове розслідування.

11.5. У плані заходів з реалізації матеріалів передбачаються:

11.5.1. Місце і час проведення оперативної закупки.

11.5.2. Задіяні сили та засоби для фіксації кримінального правопорушення, у тому числі за допомогою відеозапису.

11.5.3. Розподіл дій залучених працівників.

11.5.4. Інші послідовні дії працівників оперативних підрозділів (з урахуванням специфіки кримінального правопорушення).

(розділ 11 у редакції наказу Міністерства
внутрішніх справ України від 15.05.2015 р. N 568)

12. Особливості взаємодії при досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері господарської та службової діяльності

12.1. Досудове розслідування кримінальних правопорушень у сфері господарської та службової діяльності здійснюється виключно спеціалізованими підрозділами слідчих управлінь (відділів) ГУМВС, УМВС та слідчими територіальних органів внутрішніх справ, які спеціалізуються на розслідуванні кримінальних правопорушень зазначеної категорії.

12.2. Матеріали оперативного підрозділу, в яких зафіксовано фактичні дані про протиправні діяння у сфері господарської та службової діяльності окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, що направляються до слідчого підрозділу для початку та здійснення досудового розслідування, в обов'язковому порядку повинні містити відомості про проведену роботу із забезпечення відшкодування завданої шкоди, у тому числі вжиті заходи з розшуку майна і коштів, на які може бути накладено арешт, та про їх місцезнаходження.

12.3. Начальник слідчого підрозділу:

12.3.1. Особисто вивчає всі кримінальні провадження про кримінальні правопорушення у сфері господарської чи службової діяльності, в яких не встановлено осіб, що їх учинили. Забезпечує виконання слідчим всіх необхідних слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, спрямованих на їх виявлення.

12.3.2. Щомісяця під час здачі звітів надає до слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС для вивчення кримінальні провадження про кримінальні правопорушення вказаної категорії, відомості про які внесено до ЄРДР у звітному періоді та за якими не повідомлено про підозру.

За результатами вивчення зазначених кримінальних проваджень начальником слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС надаються письмові вказівки та забезпечується контроль за їх виконанням.

Розділ 13. Особливості організації взаємодії при досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень за фактами завідомо неправдивого повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності

13.1. До складу СОГ, яка виїздить на місце події у разі повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності, крім осіб, зазначених у підпункті 2.4 цієї Інструкції, в обов'язковому порядку включається інспектор-кінолог із службовим собакою, спеціаліст-вибухотехнік.

13.2. У разі надходження повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності оперативний черговий органу внутрішніх справ:

13.2.1. Діє відповідно до розділу XIV Картотеки невідкладних дій оперативного чергового (додаток 8 до Інструкції з організації діяльності чергових частин органів і підрозділів внутрішніх справ України, спрямованої на захист інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, затвердженої наказом МВС від 28 квітня 2009 року N 181, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 20 серпня 2009 року за N 786/16802).

13.2.2. Направляє на місце події найближчі наряди, які задіяні в системі єдиної дислокації, а також дільничного інспектора міліції.

13.2.3. Забезпечує своєчасне інформування та виклик на місце спеціалістів-вибухотехніків, кінолога зі службовим собакою, інформує територіальний підрозділ ДСНС та установу МОЗ.

13.3. Працівники міліції, які першими прибувають на місце події, негайно починають евакуацію людей, а також забезпечують охорону місця події.

При цьому евакуація громадян проводиться на безпечну відстань: на відкритій місцевості - не менше 100 м, у будівлі - не менше 50 м або на максимально можливу відстань з урахуванням властивостей місцевості, виставити оточення на безпечній відстані та забезпечити охорону місця події.

13.4. Особи рядового і начальницького складу органу внутрішніх справ, які задіяні в забезпеченні та проведенні огляду місця події, пов'язаного з використанням вибухових матеріалів, або таких, що їх нагадують, повинні бути забезпечені засобами індивідуального захисту (бронежилетами, шоломами тощо).

13.5. Розпорядження спеціалістів-вибухотехніків на місці події щодо визначення небезпечних зон для людей, безпечної поведінки та поводження з вибуховими матеріалами є обов'язковими для всіх працівників ОВС.

13.6. Безпосередній огляд місця події при отриманні інформації про підготовку вибуху проводять спеціалісти-вибухотехніки за участю інспектора-кінолога зі службовим собакою з метою пошуку вибухових матеріалів.

13.7. Слідчий:

13.7.1. Разом з членами слідчо-оперативної групи, залученими спеціалістами, невідкладно після надходження анонімного повідомлення, організує проведення огляду за місцем можливого знаходження вибухового пристрою, після завершення якого вносяться відомості до ЄРДР (але не пізніше 24 годин після подання заяви чи повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення).

13.7.2. Керує діями членів СОГ та персонально відповідає за якість проведення огляду місця події.

13.7.3. За наявності підстав інформує оперативного чергового про необхідність залучення додаткових сил і засобів для документування всіх обставин учиненого кримінального правопорушення та доповідає про це керівництву органу внутрішніх справ.

13.7.4. Із залученим спеціалістом проводить огляд (чергової частини або іншого приміщення за місцем знаходження системи документування мовленнєвої інформації про можливі вибухи), у ході якого в установленому КПК України порядку організує перезапис анонімного повідомлення з цифрової системи документування мовленнєвої інформації на носій запису, що оформлюється протоколом у відповідності до статті 104 КПК України, а виготовлені копії мовленнєвої інформації оформлюються як додатки до протоколу в порядку статті 105 КПК України. До перезапису анонімного повідомлення з цифрової системи документування мовленнєвої інформації на носій

запису залучають спеціалістів органу внутрішніх справ, відповідальних за функціонування цифрових систем документування мовленнєвої інформації. Перезапис анонімного повідомлення з цифрової системи документування мовленнєвої інформації на носій запису здійснюється без додаткового застосування алгоритмів стиснення.

13.7.5. Не пізніше 24 годин після вилучення носія запису та перезапису анонімного повідомлення з цифрової системи документування мовленнєвої інформації призначає фоноскопичну та інші необхідні судові експертизи.

13.7.6. Невідкладно, але не пізніше 24 годин після встановлення номера абонента, на який здійснювався дзвінок про завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності, та/або номера телефону абонента, з якого здійснювався такий дзвінок, звертається до суду із клопотанням про здійснення тимчасового доступу до речей і документів, а саме до інформації, яка знаходиться в операторів та провайдерів телекомунікацій, про зв'язок, абонента, надання телекомунікаційних послуг, у тому числі отримання послуг, їх тривалості, змісту, маршрутів передавання тощо.

13.8. Співробітник оперативного підрозділу:

13.8.1. Встановлює та опитує громадян з метою отримання інформації про обставини вчинення правопорушення.

13.8.2. Забезпечує невідкладне встановлення номера абонента, на який здійснювався дзвінок про завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності, та/або номера телефону абонента, з якого здійснювався такий дзвінок.

13.8.3. Встановлює наявність камер відеоспостереження на прилеглий до місця події території.

13.8.4. Здійснює спостереження за межами оточення з метою можливого виявлення осіб, причетних до завідомо неправдивого повідомлення (можливо із застосуванням фотографування або відеозапису).

13.8.5. Про результати вжитих заходів письмово інформує слідчого (старшого СОГ).

13.8.6. За дорученням слідчого забезпечує виконання ухвали суду про тимчасовий доступ до речей і документів у найкоротші строки.

13.9. Відповідальний по територіальному органу внутрішніх справ за рекомендаціями керівника вибухотехнічної (спеціаліста-вибухотехніка) групи визначає безпечні маршрути евакуації людей та організовує їх виведення із зовнішньої та внутрішньої небезпечних зон.

13.10. Працівники експертних підрозділів:

13.10.1. Беруть участь у проведенні огляду місця події.

13.10.2. Проводять відповідні судові експертизи відео-, звукозапису.

13.10.3. У триденний термін після проведення експертиз направляють до ДНДЕКЦ МВС України для накопичення та перевірки за центральним обліком голосів і мовлення людини записи анонімних повідомлень, якщо особу, що вчинила дане повідомлення, не встановлено; записи експериментальних зразків голосу та мовлення осіб, щодо яких встановлено факти надання таких повідомлень.

13.11. ДНДЕКЦ МВС України забезпечує проведення перевірок наданих записів за центральним обліком голосів і мовлення людини та направлення за належністю інформації про результати перевірок. У разі, коли в ході перевірки за обліком голосів і мовлення людини встановлено збіг між голосом та мовленням анонімного диктора і голосом та мовленням певної особи, працівник ДНДЕКЦ МВС України, який виявив збіг, протягом п'яти діб повідомляє про це слідчого, який проводить досудове розслідування у кримінальному провадженні.

13.12. Начальник слідчого підрозділу:

13.12.1. З метою організації належного реагування на кримінальне правопорушення та забезпечення взаємодії обов'язково виїжджає на місце події.

13.12.2. Проводить консультації з керівником вибухотехнічної групи щодо вилучення об'єктів та слідів, які мають доказове значення щодо вчиненого правопорушення.

13.12.3. Перевіряє якість складання протоколу огляду місця події та повноту фіксації обставин учинення кримінального правопорушення, у разі встановлення неповноти проведеного огляду місця події негайно організовує проведення повторного або додаткового огляду за участю працівників експертних підрозділів.

13.12.4. Організовує своєчасне призначення експертиз щодо вилучених під час досудового розслідування об'єктів.

13.12.5. Після встановлення номера абонента, на який здійснювався дзвінок про завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності, та/або номера телефону абонента, з якого здійснювався такий дзвінок, забезпечує якісну та своєчасну підготовку слідчим матеріалів, необхідних для внесення клопотання про здійснення тимчасового доступу до речей і документів.

13.12.6. Забезпечує виконання ухвали суду про тимчасовий доступ до речей і документів у найкоротші строки.

13.12.7. Заслуховує звіти членів СОГ, надає методичну та практичну допомогу слідчим у розслідуванні кримінальних правопорушень, під час розслідування яких виникали ускладнення.

(Інструкцію доповнено новим розділом 13 згідно з наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.05.2015 р. N 568, у зв'язку з цим розділи 13, 14 вважати відповідно розділами 14, 15)

14. Особливості організації взаємодії при досудовому розслідуванні кримінальних правопорушень, учинених членами організованих груп та злочинних організацій (далі - ОГ, ЗО)

14.1. Досудове розслідування кримінальних правопорушень, учинених членами ОГ, ЗО, здійснюється виключно спеціалізованими слідчими підрозділами слідчих управлінь (відділів) ГУМВС, УМВС.

14.2. При наявності в оперативного підрозділу достатньої інформації про готування до вчинення тяжкого чи особливо тяжкого злочину особами у складі ОГ, ЗО зібрані матеріали із зафіксованими фактичними даними про це надаються начальнику слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС для планування погоджених дій під час їх реалізації.

14.3. Матеріали оперативного підрозділу, в яких зафіксовано фактичні дані про протиправні діяння членів ОГ та ЗО, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, що направляються до слідчого підрозділу для початку та здійснення досудового розслідування, в обов'язковому порядку повинні містити відомості про наявність та місцезнаходження доказів (у т. ч. речових), особливо бухгалтерських документів, викрадених або здобутих злочинним шляхом коштів, майна та інших цінностей.

14.4. Начальник слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС:

14.4.1. Здійснює особистий контроль за ходом виконання запланованих заходів з реалізації зібраних матеріалів; унесенням слідчим відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР та подальшим здійсненням досудового розслідування.

14.4.2. Забезпечує якісну підготовку слідчим матеріалів, необхідних для внесення клопотання про застосування запобіжного заходу відносно осіб, які підозрюються в учиненні кримінальних правопорушень, учинених у складі ОГ, ЗО.

14.4.3. Забезпечує щоквартальний аналіз тактики і методики досудового розслідування кримінальних правопорушень, учинених у складі ОГ, ЗО; причини непідтвердження цих кваліфікуючих ознак судом; судову практику розгляду вказаних кримінальних проваджень.

14.4.4. З метою своєчасного прийняття до провадження слідчими спеціалізованого слідчого підрозділу слідчих управлінь (відділів) ГУМВС, УМВС кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, учинені членами ОГ, ЗО, організовує постійний моніторинг кримінальних проваджень, які розслідуються слідчими територіальних органів внутрішніх справ, а також слідчого управління (відділу) ГУМВС, УМВС.

15. Організація взаємодії на стадії судового розгляду кримінальних проваджень

15.1. Начальник територіального органу внутрішніх справ:

15.1.1. При надходженні до територіального підрозділу органу внутрішніх справ ухвали суду про здійснення приводу в судове засідання обвинуваченого, до якого не застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, або свідка організовує їх негайне виконання в установленій в ухвалі строк.

15.1.2. Щомісяця здійснює взаємозвірення між кількістю обвинувачених, оголошених у розшук за рішенням суду, та заведеними відносно таких осіб оперативно-розшуковими справами.

15.2. Начальник оперативного підрозділу, співробітники якого виконували письмові доручення слідчого під час досудового розслідування кримінальних правопорушень:

15.2.1. Здійснює необхідні заходи щодо забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві.

15.2.2. З'ясовує наявність фактів тиску на учасників судового розгляду, реальної загрози їх життю, здоров'ю, житлу чи майну, встановлює причини зміни показань свідками чи потерпілими, організовує протидію незаконним проявам відносно учасників судового розгляду.

15.2.3. За дорученням начальника слідчого підрозділу, до якого надійшла ухвала суду про оголошення розшуку обвинуваченого для організації виконання, в установленому законодавством порядку заводить відповідну оперативно-розшукову справу та здійснює розшукові заходи з метою встановлення місцеперебування обвинуваченого.

15.2.4. На підставі письмового доручення слідчого організовує участь співробітників оперативного підрозділу в певних слідчих (розшукових) діях, які проводяться на підставі ухвали суду.

15.3. Начальник слідчого підрозділу забезпечує своєчасне і повне виконання ухвал суду про проведення певних слідчих (розшукових) дій з метою встановлення обставин або перевірки обставин, які мають істотне значення для кримінального провадження, у зазначений в ухвалі суду строк.

**Начальник
Головного слідчого управління
генерал-майор міліції**

В. І. Фаринник